

Çocuk İhmali ve İstismarı

VELİ SUNUMU

Çocuk İhmali Nedir?

- İhmal, çocuğa bakmakla yükümlü kimsenin çocuğun gelişimi için gerekli ihtiyaçları karşılamaması veya bu ihtiyaçları dikkate almamasıdır. Bu ihtiyaçlar sağlık, eğitim, duygusal gelişim, beslenme, barınma ve güvenli yaşam şartlarıdır.

İhmal Çeşitleri Nelerdir?

- Fiziksel İhmal
- Eğitimsel İhmal
- Duygusal İhmal

Fiziksel ihmal nedir?

- Çocuğun temel tıbbi ihtiyaçlarının karşılanmaması
- Çocuğa düzenli ve besleyici öğünlerin, temiz ve yeterli giysinin sağlanmaması
- Çocuğun bakacak yetişkin bulunmadan uzun süre yalnız bırakılması
- Çocuğun gece geç saatlere kadar nerede olduğunun bilinmemesi ve umursanmaması

Eğitimsel İhmal Nedir?

- Çocuğun zorunlu eğitim çağına gelmesine rağmen okula gönderilmemesi

Duygusal ihmal nedir?

- Çocuğa yetersiz ilgi ve şefkat göstermek
- Çocuğun aile içinde şiddet ve kötü muameleye şahit olmasına izin vermek
- Çocuğun alkol, uyuşturucu kullanmasına izin vermek.
- Çocuğun suç işleme, saldırganlık gibi uyumsuz davranışlarına destek olmak ya da bu davranışları görmezden gelmek.

Bir çocuğun ihmal edildiğini nasıl anlarız?

- Okul devamsızlığı çok fazlaysa
- Sürekli kötü giyiniyor ve kötü kokuyorsa
- Vücudu aşırı derecede zayıf düşmüşse
- Yemek veya para için dilencilik yapıyor veya çalışıyorsa
- Tıbbi destekten mahrumsa
- Madde kullanımı, kendine zarar verme gibi alışkanlıkları varsa çocuğun ihmale maruz kaldığını düşünebiliriz.

Çocuk İhmalinde Risk Faktörleri

- Cehalet, bilgi eksikliği
- Yetersiz sosyo-ekonomik koşullar
- Aile içi şiddetin varlığı
- Ebeveynlerin geçmişte gördükleri kötü muamele
- Ebeveynlerin madde bağımlılığı
- Çocuğun tek bir ebeveyn ile yaşaması
- Yetersiz sosyal destek

İhmalin çocuk üzerindeki etkileri nelerdir?

- Gelişim geriliği
- Ölüme kadar varabilen sağlık problemleri
- Davranış problemleri
- İletişim problemleri
- Yalnızlık ve korunmasızlık hissi
- Madde bağımlılığı
- Suça yönelme riski

Çocuk İstismarı Nedir?

0-18 yaş grubundaki çocuğun;

- ✓ Sağlığını,
- ✓ Fiziksel gelişimini,
- ✓ Psiko-sosyal gelişimini

bilerek veya bilmeyerek olumsuz etkileyen her türlü harekete “ÇOCUK İSTİSMARI” denir.

İstismar Çeşitleri

Fiziksel İstismar

- Çocuğun kaza dışı sebeple bir yetişkin tarafından yaralanması ve örselenmesidir.
- Bir tokattan başlayarak çeşitli aletlerin kullanılmasına kadar devam edebilir.
- En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipidir.

Fiziksel İstismarda Risk Faktörleri(Çocuk ile ilgili)

- Hiperaktif
- İstenmeyen bir gebelik sonrası dünyaya gelen
- Engelli
- Özel bir bakım gerektiren (örn: çok küçük prematüre, hastalığı olan) çocuk...

Fiziksel İstismarda Risk Faktörleri(Aile ile ilgili)

- Psikiyatrik sorunlu ebeveyn
- Üvey ebeveyn
- Alkol ve/veya uyuşturucu bağımlısı ebeveyn
- Çocuk sayısının fazla olması
- Küçük yaşta anne-baba olunması
- Aile içi geçimsizlik ve şiddet
- İşsizlik-Ekonomik sıkıntılar
- Eğitimsizlik

Duygusal İstismar

- Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik hasara uğratılmasıdır.
- Tanımlanması en zor ancak en sık gerçekleşen istismar türüdür.

Duygusal İstismar Çeşitleri Nelerdir?

- Aşağılama, yalnız bırakma, ayırma,
- Korkutma, yıldırma, tehdit etme, suça yöneltme,
- Önemsizleme, küçük düşürme, alaylı konuşma,
- Lakap takma, aşırı baskı ve otorite kurma

Duygusal İstismar Çeşitleri

- Duygusal bakımdan gereksinimlerin karşılanmaması,
- Sık eleştirme, yaşının üstünde sorumluluklar bekleme,
- Kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme,

Belirtileri

- Dünyaya karşı belli bir ilgisizlik
- Depresif ve pasif davranış
- Karşısındakine çok ihtiyatlı yaklaşmak
- Kendine güvensizlik
- Korku
- Küçük yaşlardaki davranışlara dönüş

Ekonomik İstismar

- Çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkileyen, yaşı ve gücü ile orantılı olmayan işlerde ucuz emek olarak çalıştırılmasıdır.

Cinsel İstismar

Bir kişinin, çocuğa yönelik cinsel haz duyma amacıyla;

- *Cinsel organlarına dokunması ve/veya dokundurtması*
- *İrzına geçmesi*
- *Teşhircilik yapması*
- *Cinsel uyarı ve doyum için kullanılması,*
- *Fuhuşa zorlanması,*
- *Pornografi gibi türlü suçlarda cinsel obje olarak kullanılması*
- *Çocuğun yanında Pornografik görüntüler izlenmesi ve izletilmesi.*

Cinsel istismarcı kim olabilir?

- Yetişkin bir erkek,
- Yetişkin bir kadın
- Yaşıtı
- Yaş olarak kendinden büyük çocuk
- Aileden biri de olabilir.

Ensest

- Kanunen evlenmelerine izin verilmeyen iki kişi arasındaki cinsel ilişkiye verilen isimdir.
- Anne-oğul, baba-kız, erkek kardeş-kız kardeş
- Üvey baba ve üvey kardeş
- Amca Dayı gibi bir akraba ile

Ensest, cinsel istismarın en çok görülen ve en kabul edilemez biçimidir.

Cinsel istismarcı kim olabilir?

- İstismarcıların %96'sı erkek
- %63,5'u çocuğun tanıdığı,
- Hatta %25'nin de ensest dediğimiz 1. ve 2.derece akraba olduğu belirlenmiştir.

Kimler cinsel istismara uğrar?

Cinsel istismara uğrayanların

%71'i kız,

%29'u erkek

çocuklardır.

CİNSEL İSTİSMARA MARUZ KALAN ÇOCUKLARIN YAŞA GÖRE DAĞILIMLARI İNCELENDİĞİNDE;

%30'unun 2-5

%40'ının 6-10

%30'unun 11-17

Yaş grubunda olduğunu görüyoruz.

**Bir başka deyişle kurbanların %70'ini küçük
yaş grubu oluşturmaktadır.**

Cinsel istismar

“Cinsel istismarın mutlaka *şiddet* içermesi gerekmez”

“Cinsel istismarda çocuğun *rızasının* olup olmadığına bakılmaz”

Risk Etmenleri(Çocukla ilgili)

- Yaşının küçük olması
- Bazı ruhsal(zihinsel) ,fiziksel ve gelişimsel bozukluklarının olması,
- Süreğen tıbbi hastalığının olması,

Risk Etmenleri(Aile ile ilgili)

- Anne babanın çocukluk döneminde istismara maruz kalması,
- Ailede alkol ya da madde bağımlısının olması,
- Annenin olmaması veya göz yumması
- Babanın olmaması veya göz yumması
- Ebeveyn olmayışı (ölmesi)
- Ebeveynlerin üvey olma durumu

Risk Etmenleri(Aile ile ilgili)

- Tek odalı evde kalınması
- Aile içi çatışma,
- Ana babalık görevini yerine getirmeme,
- Ebeveyn çocuk ilişkisinde bozukluk
- Ailenin gelen gideninin çok olması
- Maddi sıkıntı

ENSEST İLİŐKI İÇİN RİSK FAKTÖRLERİ NELERDİR?

- Alkolik baba
- Annenin hasta olması veya evi terk etmesi
- YetiŐkinlerin ocukla aynı odayı yada aynı yatağı paylaşmaları
- Aile bireylerinde görölen psikiyatrik bozukluklar

ENSEST İLİŐKI İÇİN RİSK FAKTÖRLERİ NELERDİR?

- Annenin gece çalıŐmak zorunda olması nedeniyle çocuklara baba yada üvey babanın bakması
- 6-8 yaşlarında ve kız çocuğu olmak
- Anne ve ya babanın yada her ikisinin ailesinde de daha önce encest ilişkinin varlığı
- Psikolojik ve cinsel sorunlar

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

Cinsel istismara bağlı duygusal ve davranışsal belirtiler yaşa göre değişebilir;

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

0-3 Yaş

- Davranışsal-fiziksel belirtiler:** Yeme ve uyku bozuklukları, yabancılardan korkma, anneye aşırı düşkünleşme, üzerini giyip çıkarırken sorun çıkarmaya başlama.
- Duygusal belirtiler:** Korku, her şeye ağlama, hırçınlık, ne olup bittiği ile ilgili kafası karışır.

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

3-6 Yaş

- Davranışsal-fiziksel belirtiler:** Bebeklik dönemine geri dönüş (bebek gibi konuşma, parmak emme gibi), içe kapanma, sözel ifadede azalma, anneye daha fazla bağlı olma, tuvaletini altına yapma, yeme ve uyku bozuklukları, cinsel oyun (sık ve devamlı), mastürbasyon yapma.
- Duygusal belirtiler:** Ne olup bittiği ile ilgili kafası karışır. Korku, utanma, öfke, suçluluk , çaresizlik, zarara uğrama ve kirlenme duygusu

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

6-12 Yaş

- Davranışsal-fiziksel belirtiler:** Sosyal içe kapanma ve tek başınalık, evden-okuldan kaçma, yeme ve uyku bozuklukları, öğrenme bozukluğu, takıntılı davranışlar ve düşünceler, kendinden küçüklere cinsel istismarda bulunma, durup dururken ağlama, hassaslaşma, karın ve baş ağrıları, huzursuzluk.
- Duygusal belirtiler:** Korku, utanma, suçluluk, öfke, güvensizlik, depresyon, intihar düşüncesi, kirlenmişlik hissi

Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Görülen Belirtiler

13-18 Yaş

•**Davranışsal-fiziksel belirtiler:** Korkularının günlük yaşantısını engelleyecek boyuta gelmesi, bağımlılık yapan maddelere düşkünlük, evden- okuldan kaçma, başkalarını istismar etme, takıntılı düşünce ve davranışlar, duygusal ve fiziksel yakınlıktan kaçınma, yeme bozukluğu , sinirlilik, riskli cinsel davranışlar, süregelen enfeksiyonlar, sosyal içe kapanma, intihar.

•**Duygusal belirtiler:** Öfke, korku, suçluluk, utanma, güvensizlik, çaresizlik, depresyon, intihar düşüncesi, kirlenme duygusu

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda görülebilen belirtiler nelerdir?

- 1.Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,
- 2.Olayla ilgili kabuslar,
- 3.Uykuya dalma güçlüğü (karanlık olayı çağrıştırabilir ya da kabus göreceğini düşündüğü için uyumak istemez),
- 4.Öfke patlamaları, konsantrasyon güçlüğü,
- 5.Olay sonrasında olay anını tekrar tekrar yaşıyormuş hissi,

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda görülebilen belirtiler nelerdir?

- 6.Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar, cinsel davranışlarda artma, mastürbasyon, yaşadıkları cinsel travmayı yeniden yaşama ve tekrarlama eğilimi
- 7.Cinsel oyunlar oynama, erişkinleri ayartıcı davranışlarda bulunma gibi, cinsel kimlik bozuklukları,cinsel işlev bozuklukları,
- 8.Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'sinde travma sonrası stres bozukluğu görülmekte, depresyon, düşük benlik saygısı, intihar davranışları, damgalanmışlık hissi,alkol ve madde kötüye kullanımı eşlik edebilmektedir.

Çocuklar yaşadıklarını neden anlatmak istemezler...

- Kendilerine inanılmayacağından korkarlar.
- Başlarının belaya gireceğinden korkarlar.
- İstismarcının tehditlerinden korkarlar.
- İstismarcıyı korumak isteyebilir, sevebilir ama yaptıklarını sevmezler.

Çocuklar yaşadıklarını neden anlatmak istemezler...

- Nasıl anlatılacağını bilmeyebilirler.
- Cinsel davranışların yanlış olduğunu bilmeyebilirler.
- Anne-baba ve diğer yakınlar tarafından başlarına gelen kötülüğe karşı kendilerini koruyamadıkları için suçlanmaktan ve ağır biçimde cezalandırılmaktan korkarlar
- Arkadaşları tarafından dışlanabileceklerinden korkarlar.

Çocuklar yaşadıklarını neden anlatmak istemezler...

- Gammaz olarak adlandırılmak istemezler.
- İyi çocukların cinsellikle ilgili sözcükleri kullanmasının doğru olmadığı söylenmiştir.
- Büyüklerle (otorite figürleriyle) cinsel konuları konuşmaktan utanırlar, korkarlar.

Çocuklar sonunda nasıl söylerler...

- İstismarın derecesi, sıklığı artar ve çocuğu korkutursa,
- Cinsel istismardan korunmayla ilgili bilgi alırsa ve kendisine yapılanın doğru olmadığını fark ederse
- Söylenmesi gerektiğini öğrenirse,
- Yakın bulduğu biri ile sırrını paylaşırsa

Çocuklar sonunda nasıl söylerler...

- Kardeşlerini korumak için (kendisinin ilk istismara uğradığı yaşa geldiklerinde),
- Ergenliğe gelmişse, hamilelikten korkarsa ya da cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgisi edinince
- İstismarcının baskısından kurtulmak için,
- Çocuk güvenebileceği ve kendisi ile yakından ilgilenen bir yetişkinle karşılaştığı zaman,
- Fiziksel bir yakınması (üriner enfeksiyon vb.) sonrası doktora gittiğinde.

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

Doğru Bilinen Yanlışlar

Cinsel istismar yalnızca çocuğun hayal gücünün uydurmasıdır. Çocuklar hikayeler uydururlar

Sadece çekici,tatlı,güzel, açık giyinen çocuklar;onay bekleyen kendine güveni olamayan pasif;yaramaz çocuklar İstismara maruz kalır

Çocuklara uslu,akıllı,açıkgöz olmalarını söyleyerek onları korumuş oluruz.

Doğrular

- ❑ Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler. Bu konuda hikaye uyduranlara çok az rastlanır.
- ❑ Çocukların görünüşü yada davranışı istismara sebep olmaz. Anlamını dahi bilmedikleri olayları provoke etmekten dolayı çocuklar asla suçlanamazlar
- ❑ Çocukları bu konuda eğitmeliyiz. İstismarla karşılaştığında çocuk bağırarak yardım istemeli, koşarak kaçmalıdır.

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

Doğru Bilinen Yanlışlar

- Genellikle tehlikeli yerler, özellikle karanlık bastıktan sonra,parklar, umumi tuvaletler ve boş sokaklardır

Doğrular

- İstismarcının tercih ettiği yerler genellikle çocuğun tanıdığı, bildiği yerlerdir:Okul ve çevresi, evle okul arasındaki yol,bir arkadaş yada akrabanın evi, çocuğun kendi evidir. Çocuğun rahat ve gevşek olduğu zamanlarda,oyun zamanları , banyo zamanı yada yatma zamanı istismarcının tercih ettiği zamanlardır

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

Doğru Bilinen Yanlışlar

- Çocuklar kötü görünömlü, yabancı kişilerden uzak durmalı çünkü onlar istismarcı kişilerdir.
- Cinsel istismar vakaları her yerde yaşanmaz, bazı kültürlerde, ölkelerde yaşanır.

Doğrular

- Olguların %80-95'inde istismarcı çocuğun tanıdığı,normal görünöşlü biridir.Genellikle 20-45 yaş arası evli sosyal hayatı olan şüphe çekmeyen bir aile babasıdır.
- Cinsel istismara her kültürde,her ölkede ve her sosyo-ekonomik grupta rastlanmaktadır.Kız çocuklarda **ensest**, erkek çocuklarda ise **pedofil** diğer istismar türlerinden daha sık rastlanmaktadır.

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

Doğru Bilinen Yanlışlar

- Çocuk; yaşadıklarını, cinsel istismarı bile, yakın zamanda ya da büyüyünce unuttur. Fazla kurcalanmamalı.

Doğrular

Çocuklar cinsel İstismarı asla unutmazlar...

“Hayattaki en kötü şey hafızayı değiştirememenizdir.” sözleri,çocukluğunda cinsel istismara uğramış bir yetişkine aittir.

Çocuklarımızı cinsel istismardan korumak için nasıl güçlendirebiliriz?

1. Cinsellik konusunda çocuklarınızı bilgilendirin.

- Çocuğun muhtemel tacizlere karşı korunabilmesi için sağlıklı bir cinsel bilgiye ve aile içerisinde şartsız sevgiye ihtiyacı vardır.
- Cinsel konuları paylaşmaktan çocuklarınızın sorularını cevaplamaktan çekinmeyin.
- Gelişim dönemlerine uygun bilgiler verin.

2-Güvenliklerini sağlamayı öğretin:

- Çocuklara güvende olma hakları olduğunu ve kimsenin bunu ellerinden alamayacağını söyleyin.
- Çocuklarınıza, güvenliklerini korumak için gerekirse kendilerine zarar veren kişiden kaçmak, yüksek sesle bağırarak ve onu tekmelemek gibi bazı kural dışı davranışlarda bulunabileceklerini anlatın.

- İnşaatlarda, boş, terk edilmiş evlerde, bodrumlarda, ailenin bilgisi olmadan oynamaması gerektiğini, ayrıca aileden izinsiz arkadaş ve komşu evlerine gitmemesi gerektiğini öğretin.
- Çevrede kötü insanlar olabileceği ve kandırmak için çeşitli hikayelerle anlatabileceklerini ama buna inanmaması gerektiğini öğretin. “Annen kaza geçirdi; ben doktorum, seni yanına götüreceğim” vb...

- Sanal ortamlarda tanımadığınız insanlarla arkadaşlık yapmayın.
- MSN ve Facebook'ta özel görüntülerinizi paylaşmayın tanımadığınız kişilerle görüntülü görüşme yapmayın.
- Çok iyi tanımadığınız kişilerle baş başa vakit geçirmeyin.

- Ailenizin haberi olmadan kafelere, internet kafelere oyun salonlarına gitmeyin.
- Ailenizin bilgisi dahilinde gittiğinizde de yediklerinize ve içtiklerinize dikkat edin.
- Tanımadığınız ve güvenmediğiniz kişilerden ağrı kesici vs. ilaç alıp içmeyin.
- Geceleri geç saatte sokakta yalnız başınıza kalmayın.

3-Bedenlerini korumayı öğretin;

Çocuklarınıza bedenlerinin kendilerine ait olduğunu, özellikle iç çamaşırları ile kapatılan bölgelerin çok özel bölgeler olduğunu ve kimsenin bu bölgelere dokunma hakkının olmadığını anlatın.

- ..senin denize girerken mayo ile örttüğün bölgelerin özel bölgeleridir.

Dokunulmayı reddetmeyi ve sınırlar koymayı öğretin;

Çocuğunuza bedeninin kendisine ait olduğunu,
ellenmek veya öpölmek istemiyorsa buna hayır deme
hakkının olduğunu öğretin.

4- 'Hayır' demeyi öğretin:

Çocuklara herhangi birisi onları incitmeye kalkarsa hayır demeleri gerektiğini söyleyin.

Çünkü birçok çocuğa büyüklerin söylediklerine itaat etmeleri öğretilmiştir.

5-Yardıma İstemeyi Öğretin:

- Biri onlara kötü, rahatsız edici bir şey yaparsa arkadaşlarından ya da büyüklerinden yardım istemeyi öğretin.
- Onlara sizinle her türlü sorunu paylaşabileceği inancını yerleştirin
- Etkili aile içi iletişim işinizi kolaylaştıracaktır.

- Ona doğru gelmeyen Őeyleri size rahatlıkla söyleyebileceğini ifade edin.Bazen çocuklarımızın olayları abarttığını düşünürüz ne olursa olsun söylediklerini kulak ardı etmeyin.
- Çocuğunuza inanın eğer yardım istiyorsa bunu geri çevirmeyin. Çocuklar bu konularda çok ender yalan söylerler.

6-Her zaman sır saklanmayacağını öğretin

Çocuklarınıza bazı sırların hiçbir zaman saklanmaması gerektiğini öğretin.

- Hiç kimsenin senin, özel yerlerine dokunmaya hakkı yoktur. Hiç kimsenin seni, kendi özel yerlerine dokundurtmaya da hakkı yoktur. Birisinin senden özel yerlerine dokunmanı istemesi ya da seninkilere dokunması saklayacağın bir sır değildir.

Anlatmama sözü vermiş olsan bile, anlatırsan başına çok kötü şeyler geleceği söylenmiş olsa bile, böyle bir şey olursa anlatmalısın.

- **Mutlaka söylemelisin. Sır saklaman gerektiği doğrudur. Ama bu saklanmaması gereken kötü bir sırdır.**

Cinsel İstismara uğrayanlara nasıl yardım edebilirsiniz?

- Yapacağınız en iyi şey onu dinlemeye hazır olduğunuzu göstermeniz,
- Onu dinleyerek inandığınızı,
- Bunun onun suçu olmadığını,
- Olanlardan dolayı üzüldüğünüzü,
- Yardıma hazır olduğunuzu belirtmektir.

- Cinsel istismar oluşmuşsa mutlaka önce ilgili kurumlara başvurulmalı vücutta ve giysilerde hiçbir temizlik yapılmadan muayeneye gidilmelidir.
- Deliller için ilk 72 saat çok önemlidir.
- Banyo yapmak, giysileri değiştirmek gibi davranışlar saldırganın ve suçun belirlenmesinde yardımcı olabilecek ipucu ve kanıtların yok olmasına yol açabilir.

- Eğer ocuğunuz böyle bir duruma maruz kalmışsa mutlaka uzman yardımı alması için destek verin.Unutmayın bu onun suçu değil...
- Anne ve babaların da olay sonunda destek almaları gerekmektedir.

UNUTMAYALIM...

- *Her vatandaş çocuğa karşı işlenmekte olan istismar suçunu bildirmekle yükümlüdür.*

TCK Madde 96

- Madde 96- (1) Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.
- (2) Yukarıdaki fıkra kapsamına giren fiillerin;
- a) Çocuğa, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı,
- b) Üstsoy veya altsoya, babalık veya analığa ya da eşe karşı,
- İşlenmesi halinde, kişi hakkında üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

İhmal ve İstismar Vakaları İle Karşılaştığınızda Başvurabileceğiniz Yerler

- **Çocuk İzlem Merkezi**
- **Şahinbey Rehberlik Araştırma Merkezi**
- **Aile Sosyal Politikalar Gaziantep İl Müdürlüğü**
- **Gaziantep Emniyet Çocuk Şube Müdürlüğü**
- **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı**
- **ALO 183**

**DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜRLER...**